

ระเบียบการเข้าชมและการให้บริการ

บริเวณอุทยานฯ เปิดทุกวัน ตั้งแต่เวลา ๙.๐๐ น. - ๑๘.๐๐ น.
(วันนักขัตฤกษ์ไม่ปิด)

พิพิธภัณฑ์และหอสมุดพระพุทธเลิศหล้านภาลัย
เปิดวันพุธ-วันอาทิตย์ ตั้งแต่ ๙.๐๐ น. - ๑๖.๐๐ น. ปิดวันจันทร์-วันอังคาร (วันนักขัตฤกษ์ไม่ปิด)

การเก็บค่าบำรุง

เข้าชมบริเวณอุทยานฯ พิพิธภัณฑ์ฯ และหอสมุด

ผู้ใหญ่ ๑๐ บาท

เด็ก ๕ บาท

พระภิกษุสามเณร ไม่เสียค่าบำรุง

ผู้ที่ต้องการขออนุญาตเข้าชมเป็นหมู่คณะ และต้องการทราบรายละเอียดเพิ่มเติม โปรดติดต่อประธานหรือรองประธานคณะกรรมการบริหารอุทยานฯ ผู้ว่าราชการจังหวัดสมุทรสงคราม หรือรองผู้ว่าราชการจังหวัดสมุทรสงคราม โทร. (๐๓๔) ๗๑๑๐๓๑ หรือผู้จัดการสำนักงานอุทยานพระบรมราชานุสรณ์ ถนนอัมพวา บางนกแขวก อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม โทร. (๐๓๔) ๗๕๑๓๗๖ หรือที่สำนักงานมูลนิธิพระบรมราชานุสรณ์ พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัยฯ หอสมุดแห่งชาติ ถนนสามเสน กรุงเทพฯ ๑๐๓๐๐ โทร. ๒๘๑-๓๖๑๔, ๒๘๑-๕๔๔๙

การเดินทาง

การเดินทางไปอุทยานฯ ซึ่งตั้งอยู่ที่ถนนอัมพวา-บางนกแขวก ติดต่อกับวัดอัมพวันเจติยาราม จะเลือกเดินทางได้ ดังนี้

ทางรถยนต์

๑. ใช้ทางหลวงหมายเลข ๓๕ พระราม ๒ หรือ ธนบุรี-ปากท่อ ถึง ก.ม.๖๓ เลี้ยวขวาเข้าทางหลวงหมายเลข ๓๒๕ (สมุทรสงคราม-บางแพ) แล้วเดินทางต่อไปอีก ๖ ก.ม. เลี้ยวซ้ายเข้าถนนอัมพวา-บางนกแขวก ๑ ก.ม.ก็จะถึงอุทยานฯ

๒. ใช้ทางหลวงหมายเลข ๔ (เพชรเกษม) ถึงทางระหว่าง ก.ม.๘๐-๘๑ เลี้ยวซ้ายเข้าถนนหมายเลข ๓๒๕ (บางแพ-สมุทรสงคราม) ผ่านตลาดดำเนินสะดวก ถึง ก.ม.๓๗ สามแยกอัมพวา เลี้ยวขวา ๑ ก.ม.จะถึงอุทยานฯ

รถประจำทางจากสถานีขนส่งสายใต้

สาย ๔๙๖ กทม.-ดำเนินสะดวก เป็นรถปรับอากาศออก ทุกครึ่งชั่วโมง ผ่านจังหวัดสมุทรสงครามถึงตลาดอัมพวา เดินผ่านตลาดเข้าวัดอัมพวันเจติยาราม ถึงอุทยานฯ

สาย ๔๗๖ กทม.-สมุทรสงคราม ถึงสถานีขนส่งสมุทรสงคราม ขึ้นรถประจำทางสาย ๓๓๓ สมุทรสงคราม-อัมพวา-บางนกแขวก ผ่านหน้าอุทยานฯ

จากสถานีขนส่งสายเหนือ (ตลาดหมอชิต)

สาย ๔๗๒ กทม.-สมุทรสงคราม ถึงสถานีขนส่งสมุทรสงคราม ขึ้นรถประจำทางสาย ๓๓๓ ผ่านหน้าอุทยานฯ เช่นเดียวกัน

อุทยานพระบรมราชานุสรณ์ พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย

เรือนไทย ในอุทยานพระบรมราชานุสรณ์
พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย (รัชกาลที่ ๒)

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

จัดพิมพ์เพื่อ

มูลนิธิพระบรมราชานุสรณ์

พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย ในพระบรมราชูปถัมภ์

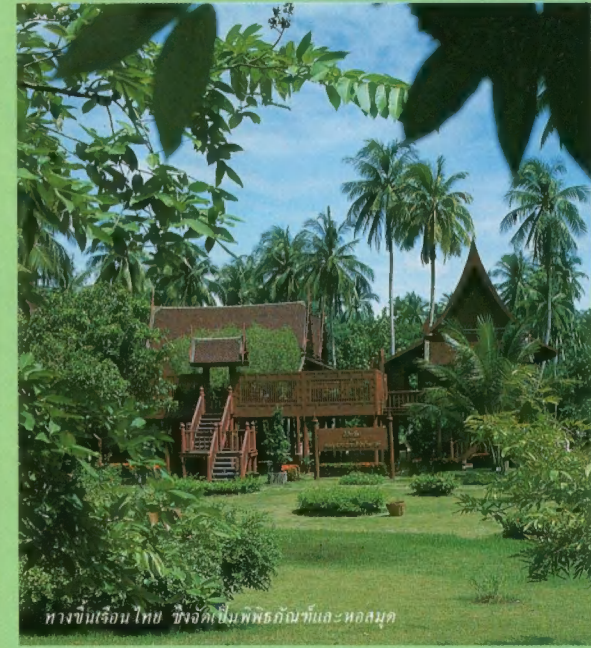

โรงละครกลางแจ้ง

อุทยานพระบรมราชานุสรณ์ พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย เป็นโครงการเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัยของมูลนิธิพระบรมราชานุสรณ์พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย ในพระบรมราชูปถัมภ์ โดยมีสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีเป็นองค์ประธาน เพื่อเป็นการสนองพระมหากรุณาธิคุณของพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย พระมหากษัตริย์ผู้ทรงเป็นทั้งนักรบ นักปกครอง ศิลปิน กวี และช่างซึ่งได้พระราชทานศิลปวัฒนธรรมอันงดงามประณีตไว้เป็นมรดกแก่ชาติ เป็นที่เชิดหน้าชูตาชาวไทย และปรากฏพระเกียรติคุณแพร่หลายไปในนานาประเทศ จนได้รับการยกย่องจากองค์การศึกษาศาสนาและวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ หรือ ยูเนสโก (UNESCO) ให้ทรงเป็นบุคคลสำคัญของโลก และได้ส่งเสริมให้มีการจัดงานเฉลิมพระเกียรติฉลองพระบรมราชสมภพครบรอบ ๒๐๐ ปี เมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๑ สร้างอุทยานพระบรมราชานุสรณ์ฯ ในบริเวณที่มีความสำคัญคือสถานที่พระบรมราชสมภพของพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย นอกจากจะเป็นการรำลึกถึงพระมหากรุณาธิคุณอันใหญ่หลวงของพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัยที่ได้พระราชทานมรดกทางศิลปวัฒนธรรมไว้ให้ชนชาติไทยแล้ว ยังมีจุดประสงค์ให้เป็นศูนย์กลางศิลปวัฒนธรรมไทยในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย และเพื่อให้เป็นที่พักผ่อนหย่อนใจของประชาชนในท้องถิ่นและจังหวัดใกล้เคียงด้วย

หอสมุดพระพุทธเลิศหล้านภาลัย
หอสมุดแห่งชาติ สาขามุขทรงกรม

ทางขึ้นเรือนไทย ซึ่งจัดเป็นพิพิธภัณฑ์และหอสมุด

สถานที่ท่องเที่ยว

บริเวณที่ก่อสร้างอุทยานพระบรมราชานุสรณ์นี้ พระราชสมภพเมื่ออดีตเจ้าอาวาสวัดอัมพวันเจติยาราม เป็นผู้ถือนมเกล้าย ถวายมีทั้งหมด ๑๑ ไร่ สิ่งที่น่าสนใจภายในอุทยานฯ แบ่งตามพื้นที่ออกได้เป็น ๕ ส่วน ดังนี้คือ

ส่วนที่ ๑ สวนจตุรตถหน้าอุทยาน ปัจจุบันมีที่ขายสินค้าพื้นเมืองและผลไม้

ส่วนที่ ๒ โรงละครกลางแจ้ง มีเนินลดหลั่นสำหรับชมการแสดง

ส่วนที่ ๓ อาคารทรงไทย ๕ หลัง จัดเป็นพิพิธภัณฑ์พระพุทธเลิศหล้านภาลัย ๔ หลัง และหอสมุดพระพุทธเลิศหล้านภาลัย ๑ หลัง

ส่วนที่ ๔ สวนพฤกษชาติ เป็นสวนพันธุ์ไม้ในวรรณคดีนานาชนิด เช่น คัดเค้า สายหยุด จำปี มะลิวัลย์ ลำดวน สารภี พิกุล บุนนาค ฯลฯ

ส่วนที่ ๕ พื้นที่ติดแม่น้ำ มีศาลาอเนกประสงค์ และต่อไปจะเป็นแหล่งชุมชนค้าขายแบบตลาดน้ำ มีร้านอาหารและแหล่งชุมนุม จำหน่ายพืชผลเกษตรพื้นเมืองและงานศิลปหัตถกรรมพื้นบ้าน

พิพิธภัณฑ์

พระพุทธเลิศหล้านภาลัย

เป็นอาคารทรงไทย จำนวน ๔ หลัง พื้นที่รวมประมาณ ๖๐๐ ตารางเมตร จัดพิพิธภัณฑ์แบบชาติพันธุ์วิทยา แสดงศิลปวัตถุในสมัยรัตนโกสินทร์ที่จะสะท้อนให้เห็นลักษณะศิลปวัฒนธรรมความเป็นอยู่ และการดำรงชีวิตของชาวไทยในสมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย มีสิ่งที่น่าสนใจต่าง ๆ ให้ศึกษาดังนี้ คือ

ห้องพิพิธภัณฑ์ ภายในประดิษฐานพระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย และจัดศิลปโบราณวัตถุสมัยรัตนโกสินทร์ เป็นต้นว่า เครื่องเบญจรงค์ เครื่องถ้วย หวีโขน หุ่นวรรณคดี เรื่องสังข์ทองและอิเหนา หนังสือนิทาน

ห้องชาย มีพระแท่นบรรทมซึ่งเชื่อว่าเป็นของพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย

ห้องหญิง ตกแต่งให้เห็นลักษณะความเป็นอยู่ของหญิงไทยโบราณ มีเตียงนอนแบบไทย โต๊ะเครื่องแป้ง คันฉ่อง ฉากปัก เป็นต้น

สวนเรือน จัดตามแบบบ้านไทยโบราณ ตกแต่งด้วยกระถางไม้ตัด ไม้ประดับ อย่างบัว

ห้องครัวและห้องน้ำ แสดงลักษณะครัวไทยและห้องน้ำของคนชั้นกลาง มีเครื่องหุงต้ม ถ้วยชาม ส้วมโบราณ เป็นต้น

ตำแหน่งศิลาฤกษ์ แสดงให้เห็นแบบจำลองศิลาฤกษ์ที่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงประกอบพิธีวางศิลาฤกษ์อาคารทรงไทยในอุทยาน

พระบรมรูป พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย
ในพิพิธภัณฑ์

ศิลปวัตถุ ในพิพิธภัณฑ์

ศิลปวัตถุ ในพิพิธภัณฑ์

หอสมุด

พระพุทธเลิศหล้านภาลัย

เป็นอาคารทรงไทย ๑ หลัง ตั้งอยู่กลางน้ำตามลักษณะหอไตร ซึ่งเป็นห้องสมุดแบบฉบับของไทยมาแต่สมัยโบราณ มีพื้นที่ประมาณ ๑๕๐ ตารางเมตร ให้บริการอ่านเพื่อศึกษาค้นคว้าพระราชนิพนธ์ หนังสือ สิ่งพิมพ์ วิทยานิพนธ์ บทความเกี่ยวกับพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัยและกวีในรัชสมัย หนังสือตัวพิมพ์ หนังสือตัวเขียน เช่น สมุดไทยคำ สมุดไทยขาว ไบลาน มีคัมภีร์ทางพระพุทธศาสนาและวรรณคดีมรดก จัดเก็บตามลักษณะการเก็บหนังสือสมัยโบราณ มีที่อ่านหนังสือพิมพ์และมุมเด็กอยู่ชั้นล่างเรือนไทย และยังมีบริการโสตทัศนวัสดุ เช่น ภาพนิ่ง และไมโครฟิล์มอีกด้วย ผู้สนใจสมัครเข้าเป็นสมาชิกประจำของหอสมุดฯ มูลนิธิฯ จะเก็บค่าบำรุงปีละ ๑๕๐ บาท โดยจะออกบัตรประจำตัวให้มีอายุคราวละ ๑ ปี และสมาชิกสามารถแสดงบัตรนี้เพื่อผ่านประตูเข้าใช้บริการหอสมุดฯ ได้โดยไม่ต้องเสียค่าเข้าชมอีก

สวนเรือน ประดับด้วยกระถางไม้ตัด

หนังสือและสมุดไทย
ของสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย

พระแท่นบรรทมซึ่งเชื่อว่า เป็นของ
พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย

คู่พระอัครมเหสีของพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย
ในพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย

พระอัครมเหสี

นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาสมุทรสงครามเพื่อเยี่ยมชมอุทยาน ร. ๒ นอกจากจะได้รับความรู้ความเพลิดเพลินจากการศึกษาศิลปะและวรรณคดีไทยแล้ว ยังสามารถเดินทางต่อไปแวะชมแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจอื่น ๆ ของจังหวัดได้อีก ไม่ว่าจะเป็นบ้านทรงไทยโบราณริมน้ำ ตลาดน้ำอัมพวา วัดอัมพวันเจติยาราม และแวะซื้อผลิตภัณฑ์เมืองต่าง ๆ เช่น ลิ้นจี่ ส้มแก้ว องุ่น กะปิคลองโค่น กลับบ้านเป็นของฝาก

ส่วนนักท่องเที่ยวที่ต้องการแวะแหล่งท่องเที่ยวหลาย ๆ จังหวัด ก็เป็นไปได้ในหลายรูปแบบ ทั้งแบบเดินทางไปเช้า-เย็นกลับและหลายวัน โดยสามารถไปได้หลายเส้นทาง อาทิ การเดินทางไปเช้า-เย็นกลับ เริ่มชมตลาดน้ำดำเนินสะดวกในเวลาเช้า เยี่ยมชมอุทยาน ร. ๒ พักรับประทานอาหารกลางวัน แล้วแวะพระปฐมเจดีย์ หรือสวนสามพรานในตอนเย็น ถ้าจะเดินทางแบบ ๒ วัน ก็สามารถทำได้โดยเริ่มจากเที่ยวชมตลาดน้ำดำเนินสะดวก ชมอุทยาน ร. ๒ แล้วพักค้างคืนที่ชะอำ หัวหิน หรือจะไปค้างคืนที่จังหวัดกาญจนบุรีก็ได้

สมุทรสงครามเป็นเมืองเก่าแก่ ไม่ปรากฏหลักฐานว่าตั้งขึ้นเมื่อใด เดิมเข้าใจว่าเป็นแขวงหนึ่งของจังหวัดราชบุรี เรียกจังหวัดสมุทรสงครามว่า "สวนนอก" ครั้นต่อมาในราวปลายสมัยกรุงศรีอยุธยาต่อกับสมัยกรุงธนบุรีจึงแยกออกจากจังหวัดราชบุรี เรียกว่า "เมืองแม่กลอง" มีสิ่งน่าสนใจแบ่งตามเขตอำเภอต่าง ๆ ดังนี้ คือ

อุทยานพระบรมราชานุสรณ์ พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย

ถนนสาย แม่กลอง-บางนาแขวก

พระบรมราชานุสาวรีย์ ร.๒
ณ วัดอัมพวันเจติยาราม

แม่น้ำแม่กลอง

รถโดยสาร
จอดรอ

โรงแสดงคอนเสิร์ตกลางแจ้ง

เรือนไทย

สวนพฤกษชาติ

โรงฝึกนาฏศิลป์

อำเภอเมืองสมุทรสงคราม

วัดบ้านแหลมหรือวัดเพชรสมุทรวรวิหาร เป็นวัดที่สำคัญที่สุดในจังหวัดสมุทรสงคราม เป็นพระอารามหลวงชั้นวรวิหาร ตั้งอยู่ในตัวเมือง เป็นที่รู้จักกันทั่วไปเพราะเป็นวัดที่มีพระพุทธรูปสำคัญคือ **“หลวงพ่อบ้านแหลม”** เป็นพระพุทธรูปศักดิ์สิทธิ์ มีผู้เดินทางมานมัสการกันเป็นประจำ ภายในบริเวณวัดมีพิพิธภัณฑ์สงฆ์ ซึ่งมีพระพุทธรูปบูชาและพระเครื่องในสมัยต่าง ๆ โบราณวัตถุ เครื่องลายคราม และธรรมาสถ์บุษบกสมัยกรุงศรีอยุธยาไว้ให้ชมด้วย

ดอนหอยหลอด เป็นสันดอนปากน้ำแม่กลอง ที่เกิดจากการตกตะกอนของดินปนทราย มีอาณาบริเวณกว้างประมาณ ๓ กิโลเมตร ยาว ๕ กิโลเมตร ช่วงเวลาที่เหมาะสมในการเที่ยวชมดอนหอยหลอดคือ ระยะเวลาเดือนมีนาคม-พฤษภาคมของทุกปี จังหวัดสมุทรสงครามร่วมกับอำเภอเมืองฯ ได้จัด **“งานตะวันรอน”** ที่ดอนหอยหลอด ขึ้นในราวกลางเดือนพฤษภาคมของทุกปี

อำเภออัมพวา

วัดอัมพวันเจติยาราม ตั้งอยู่ติดกับอุทยานพระบรมราชานุสรณ์พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย เป็นวัดเก่าตั้งแต่สมัยกรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้น ได้รับการบูรณะปฏิสังขรณ์โดยพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในรัชกาลที่ ๓, ๔ และ ๕ ปัจจุบันเป็นพระอารามหลวงชั้นโท พระอุโบสถ ตลอดจนถาวรวัตถุในวัดส่วนใหญ่เป็นศิลปะและสถาปัตยกรรมในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้น ซึ่งมีความงดงามมาก มูลนิธิพระบรมราชานุสรณ์ พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัยฯ ได้สนับสนุนการบูรณะปฏิสังขรณ์ โดยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงพระกรุณาฯ รับเป็นองค์อุปถัมภ์

ตลาดน้ำอัมพวา อยู่หน้าวัดอัมพวันเจติยาราม มีนัดทุกวันช่วงเวลา ๐๖.๐๐ น. - ๐๙.๐๐ น.

อำเภอบางคนที

ตลาดน้ำบางน้อย สุขาภิบาลกระดังงา อำเภอบางคนที มีในวันขึ้นและแรม ๑๓ ค่ำ จะมีในช่วงเวลา ๐๖.๐๐ น. - ๑๑.๐๐ น.

วัดเจติยธุขารามวรวิหาร มีองค์พระประธานอันศักดิ์สิทธิ์ที่ประชาชนถวายนามว่า **“หลวงพ่อดิ”** พระพุทธรูปปางมารวิชัย สมัยสุโขทัยประดิษฐานอยู่ในพระอุโบสถ พระพุทธรูปองค์นี้มีความสำคัญคือ เป็นพุทธปฏิมากรศิลปะแล่งที่ใหญ่ที่สุดองค์หนึ่งในลุ่มน้ำแม่กลอง และทางกรมศิลปากรได้พิจารณาฯ รับเข้าไว้เป็นปูชนียวัตถุโบราณด้วย

ทัศนารจทางน้ำ จากตัวเมืองสมุทรสงคราม สามารถที่จะนั่งเรือชมทิวทัศน์ริมฝั่งแม่น้ำแม่กลองไปได้เรื่อย ๆ สองฝั่งแม่น้ำจะเป็นสวนมะพร้าว สวนลิ้นจี่ และบ้านโบราณซึ่งหาดูได้ยาก

ผลิตภัณฑ์เมืองจังหวัดสมุทรสงคราม

ลิ้นจี่ ส้มแก้ว องุ่น และส้มโอพันธุ์ชาวใหญ่ สมุทรสงครามเป็นจังหวัดที่อุดมสมบูรณ์ไปด้วยผลไม้หลากหลายชนิด ได้แก่ ลิ้นจี่ ส้มแก้ว ส้มโอ และองุ่น บริเวณที่ปลูกกันมากคือเขตอำเภอบางคนที นักท่องเที่ยวสามารถหาซื้อผลไม้เหล่านี้ได้ทั่วไป แต่ถ้าหากต้องการชมสวนก็สามารถนั่งเรือหางเข้าไปชมได้ โดยติดต่อเรือที่ท่าเรือหน้าเมืองสมุทรสงคราม

กะปิคลองโคน เป็นกะปิที่ขึ้นชื่อที่สุดของจังหวัดสมุทรสงคราม มีรสชาติหอมอร่อย นอกจากนี้ยังมีสินค้าประเภทอาหารทะเลแห้งจำหน่ายอีกมากมาย

น้ำตาลมะพร้าว บริเวณสองข้างทางสายสมุทรสงคราม-บางคนที มีการทำน้ำตาลมะพร้าวเป็นอาชีพสำคัญอย่างหนึ่ง นักท่องเที่ยวจะได้ชมวิธีการเตรียมน้ำตาลมะพร้าวซึ่งจะอยู่ในช่วงเวลาประมาณ ๘.๓๐ น. - ๑๒.๐๐ น.

นอกจากอุทยานพระบรมราชานุสรณ์พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย ซึ่งเป็นสถานที่มีความสำคัญแก่การไปเยี่ยมชมและศึกษาเป็นอันดับแรกแล้ว สมุทรสงครามยังมีสิ่งดีอีกมากมายที่รอคอยให้ท่านได้ไปสัมผัส ดังคำขวัญเชิญชวนประจำจังหวัดที่ว่า

“อุทยานในวรรณคดี ลิ้นจี่ฉ่ำหวาน น้ำตาลมะพร้าวโอชา กะปಿನ้ำปลาร่อย ดอนหอยหลอดชวนชม ส้มโอรสละมุน องุ่นหวานสนิท หลวงพ่อศักดิ์สิทธิ์วัดบ้านแหลม”

ชีวิตไทย ตลาดน้ำดำเนินสะดวก